

SŁOWO

WILNO, Niedziela 13 listopada 1932 r.

Redakcja i Administracja: Wilno, Zamkowa 2. Otwarta od g. 9 do 4. Telefony: Redakcji — 17-82., Administracji — 228.

PRENUMERATA miesięczna z odjęciem do domu, lub z przesyłką pocztową 4 zł., zagranicę 7 zł., Konto czekowe P.K.O. Nr. 80259. W sprzedaży detalicznej, cena pojedynczego numeru 10 centów.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Redakcja rekwizytów niezamówionych nie zwraca, Adm. niestrzeżona nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmieszczenia, ogłoszeń.

CENY OGŁOSZEŃ: wiersz milimetry jednoszpaltowy na 8 dni 2-jej i 3-jej gr. 40, za tekstem 15 gr. Komunikaty oraz nadesłane milimetr 50 gr. Kronika reklamowa milimetr 60 gr. W numerach świątecznych, oraz z prowincji o 25 proc. drożej. Zagranicę 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne o 50 proc. drożej. Administracja nie przyjmuje zastrzeżeń co do miejsca. Terminy druku mogą być przez Administrację zmieniane dowolnie. Za dostarczenie n-tu dowodowego 20 gr.

Czy związki pracowników rolnych są powołane do anarchizowania stosunków w rolnictwie?

Dziwnie się rzeczy dzieją obecnie w stosunkach między robotnikami a pracodawcami w rolnictwie.

Mamy na terenie Wilna aż trzy związki robotników rolnych. Te związki konkurują pomiędzy sobą nie tyle ilością swych członków, ile ostrością wystąpień i skalą żądań przy zawieraniu umów, oraz wzbudzeniem nieskończonej ilości najdłuższych, a coraz dzikszych pretensyj, które w imieniu tych, lub owych robotników, a często bez ich wiedzy, wytaczają w komisjach rozjemczych.

Praktyka komisji polubownych przy ustalaniu warunków umowy zbiorowej, przypomina procedurę Ligii Narodów. Jeżeli obie strony dochodzą do porozumienia a jeden z trzech związków zgody swej nie daje, to cała sprawa opada i Nadzwyczajna Komisja wydaje obowiązujące orzeczenie, które z reguły pogarszają dla pracodawcy warunki w stopniu uniemożliwiającym ich spełnienie a prowadzącym do ruiny rolnictwa.

Spotykamy np. orzeczenia Komisji, wydane na jeden rok takie postanowienia jak przyznawanie emerytur, co jest absolutnie bezprawiem, gdyż tylko ustawa sejmowa władną jest podobne rzeczy stanowić.

Na czele tych związków stoją ludzie z rolnictwem nie wspólnego nie mający a jedynie są to działacze partyjni, którzy tą drogą starają się opanować rzesze robotników rolnych.

Nikt nie wie, co za ową reprezentacją Związków stoi: czy są jacyś członkowie, czy są to tylko sztydy dla przykrycia roboty agitacyjnej dla szerzenia zamętu i rozstroju życia ekonomicznego dla wytworzenia atmosfery sprzyjającej przewrotowi.

My rolnicy wiemy doskonale, że wśród robotników rolnych, rozumiejących ciężki stan gospodarstw, żadnych wymagań ani żądań nie ma.

Wiedzą fernali doskonale, że z upadkiem warsztatów rolnych jest związana ich egzystencja, a wielka ilość szukających pracy fernali, świadczy o kurczeniu się gospodarstw, znikaniu coraz większej ilości folwarków.

Agitatorzy związkowi żerują na głupocie i chęci łatwego zysku, namawiając do występowania z różnymi pretensjami do pracodawców, sami zaś inicjatorzy tych pretensyj, występują jako sędziowie w komisjach rozjemczych.

Niejednokrotnie na komisjach okazywało się, że pozywający absolutnie nie wiedział, że jakową pretensję zajmował, i był zdziwiony, że go przed komisją rozjemczą zywano. Okazywało się, że „Związek” t.j. tylko kilku, którzy jako „sekretarjat” stanowili całe przedsiębiorstwo, weszczynali sprawy z własnej inicjatywy b. często w celu pobrania „prowinizji” od wygranej strony, którą sami też sądzili mając tę szansę, że przewodniczącą, z urzędu jest obrońcą robotników.

Przed laty, w okolicach podmiejskich, agitatorzy związkowi z pod znaku p. Chałupko-Kwapińskiego, wciąż kursowali i „organizowali” fernali, t.j. biali z nich pieniądze obiecując złote góry.

Musieli więc dla podtrzymania swego prestiżu corocznie wystawiać przy umowach nowe i coraz większe żądania. Wreszcie przebrała się miara cierpliwości rolników, którzy stanowczo na dalsze podwyżki zgodzić się nie mogli i kategorycznie заявили, że podpisują umowę tylko na dotychczasowych, aż zoyt uciążliwych warunkach.

Wszystcy pracodawcy wypowiedzieli, służbę fernalom w ustawowym terminie. Pozostawało do 1-go kwietnia t.j. do ostatniego terminu zawarcia umowy trzy dni. Owczesny delegat Rządu wczwał trzech ziemian do delegatary i tam pod jego przewodnictwem i w obecności dwóch inspektorów pracy, naczelnika bezpieczeństwa, oraz dwóch przedstawicieli urzędu rolnego, odbyła się konferencja. Inspektorowie przekonywali że powinni ziemianie dla świętej zgody ponieść ofiary. Jednak odpowiadano, że robotę antypaństwową prowadzą nie ziemianie, którzy końców z końcami sprwadzi nie mogą i raczej zamkną gospodarstwa, niż pójdą na rękę agitatorom. Dalej mówili, że pogrzeż się nie boją — są z niemi otrząskani i sami sobie radę dawad będą, jeżeli powołana do obrony mienia i życia władza umywa ręce.

Wreszcie p.p. inspektorom poradzili by z kaziemio o świętej zgodzie zwrócili się do Związku (wówczas był jeden tylko) inaczej wszyscy fernali zostaną zwolnieni a gospodarstwa zmienią formę eksploatacji na inną.

Nazajutrz umowę podpisali na dotychczasowych warunkach. Od tej porę prestiż związku upadł, parobcy przestali płacić członkowskie składki, a gdy je-

szcze kilku sekretarzy zdefraudowało pieniądze, Związek upadł zupełnie.

Jednakże sam proceder był zbyt lukratywny dla kombinatorów, by myśl o jego zaniechaniu upadła.

Tres consilium facient — to też znalazło się trzech chętnych, którzy związek w swoich trzech osobach odwzorzyli, zarejestrowali go i oto mamy znowu partnera, który absolutnie nic nie ma wspólnego z robotnikami rolnymi, ale w jego imieniu występuje.

Dziwnie to jednak u nas prawodawstwo zapatruje się na kwestję związków!

Jeżeli normalnie wszelki związek powstaje z ugrupowania pewnej warstwy czy fachu, a następnie wybiera sobie władze, to w danym wypadku paru spry ciarzy, czy wystanników partji politycznej zakłada i rejestruje Związek Pracowników Rolnych, w którym żadnych rolników śladu nie ma. Dopiero ten samozwańczy zarząd, czy sekretariat zaczyna agitację, by do tego interesu werbować płatników.

Władze inspekcji pracy, aczkolwiek wiedzą, że za tymi panami z sekretariatu nikt, albo mało kto stoi, traktują ich jako rzeczywistych reprezentantów całej ogromnej rzeszy robotników rolnych, którzy nie wiedzą zupełnie, że ktoś w ich imieniu samowolnie występuje.

Ze te związki są fikcją, widać z tego, że w drugim z kolei Związku Chrześcijańskim, który jest rzeczywistym i licznym związkiem, ale czysto ziemnielniczym miejscim, w którym robotnicy rolni wcale nie egzystują. Trzeci związek „Kresowy” powstał też jako konkurencja przeciw pierwszemu na tle politycznym. Właśnie, możnaby takich związków czyli sztabów bez armji stwarzać dowolną ilość, a inspekcja pracy miałaby jeszcze trudniejsze zadanie w komisjach rozjemczych i polubownych, któreby nigdy nie doprowadziły do zawarcia umowy, gdyż dosyć, by jeden ze związków zaprotestował, by cała machina stanęła bezradna. Typowe liberum veto.

Jeżeli związki nie mają prawie, lub całkowicie członków, skąd znajduje się tak pokaźna liczba spraw na posiedzeniach Komisji Rozjemczych, — spraw, które są wnoszone przez związki w imie nio rzekomych poszkodowanych?

Rzecz prosta: — sekretarjaty a właściciele członkowie tych przedsiębiorstw, które się związkami nazywają, delegują siebie, jako instruktorów w okolicy Wilna (w innych powiatach związki nie egzystują) i ci włóczą się od folwarku do folwarku szukając „pokrzywdzonych”, wmvawiają im, że muszą przez związek szukać zadośćuczynienia swoich pretensyj w komisji rozjemczej no i naturalnie opłacić za opiekę i napisanie prośby, obiecując jedną i dużą wygraną, ponieważ sami są sędziami.

Dziś te biura podają się znane i do nich się zwracają ci z robotników rolnych, którzy ani pracowistością, ani uczciwością nie grzeszą. Rzadki bywa wypadek, by rzeczywista krzywda została u folwarkach robotnikowi wyrządzona, co zresztą w wyniku spraw dokumentnie widać. Częstsze są sprawy pomiędzy gospodarzami w wioskach z parobczakami, lub pastuchami.

Dziwnem i trudnem jest stanowisko władz inspekcyjnych w kwestji rozpatrywania „zatargów”. Co to jest zatarg? W logicznem pojęciu jest to jakies gremjalne, ogólne nieporozumienie, które pomiędzy robotnikami a pracodawcami wynika. Myśmy nigdy nie słyszeli ani o ogólnych żądaniach ani strajkach. Nasi robotnicy rolni stali, t.j. fernali, żądni żądań nigdy nie wystawiali i zupełniej zgodnie współżyli. Tymczasem ci panowie z sekretariatów nie wahałi się urządzić komitetów folwarczych z delegatem, z tychże parobków opłacanego przez właściciela folwarku, ale nie pracującego t.j. urządziłi „sowiety”, wreszcie wystawili żądanie by właściciele nie miały prawa rozporządzać się w gospodarstwie, a kierunek miał w ręku delegata spoczywać.

Wszystko to było i początkowo wie lu fernali poszło na lep obietnic, płacąc miesięcznie na rzecz związku, lecz b. prędko ta eksploatacja się skończyła i panów od obietnic zaczęli miejscami „czynnie znieważać”.

W dobie kryzysu wystawianie nowych żądań przez związki nie mają szans powodzenia nawet w Nadzwyczajnych komisjach zwykle słabo się orientujących w możliwościach a hojnych z natury. Wobec tego, chcąc jednak by interes nie upadł, poszli po linii wzbudzenia najlepszych procesów, byle jakkolwiek klienteli nie utracić.

Oto przykład: Siódmego listopada r.b. na kadencję Komisji Rozjemczej, wniesiono jedenaście spraw przeciw jednemu pracodawcy i bodaj siedem

przeciw drugiemu z żądaniem wypłaćniao 1400 zł. za cały rok, w którym nie służyli wcale, motywując tem, że w czasie nie została im służba wymówiona i co już jest wprost komicznem, to na chwałostwo żądania również zapłaty za kilkaset godzin pracy nadliczbowej za czas gdy wcale nie pracowali.

Nie wiemy jaki jest rezultat tych spraw: sądzić należy, że Komisja żądania odrzuciła.

Nas interesuje pytanie, czy w państwie, gdzie stosunki tak dziwnie się układają, praca na roli od tego nie cierpi?

Dla lada banalnych pretensyj trzeba jeździć do komisji tracąc czas i pieniędzmi, wozic świadków a przez ten czas ponosi się straty w gospodarstwie, pozostawionego bez dozoru i kierownictwa.

Należy pomyśleć, ile kosztuje każdy taki dzień posiedzenia komisji rozjemczych w całej Polsce, a i Rząd ponosi straty, bo członkowie komisji przeciw pobierają diety, które dla przedstawicieli związków stanowią zarobek nie do pogardzenia.

Dla fikcji związków w naszym województwie, stwarza się kosztowny i całkiem zbędny aparat a pochodzi to z socjalistycznej koncepcji umów zbiorowych, które nie tylko są szkodliwe, jako niszczące indywidualny postęp lepszych robotników, ale wprowadza ciągły ferment we wzajemnych stosunkach pomiędzy pracodawcą i robotnikiem przez ingerencję nieustanną agitatorów związkowych, zarówno przy układaniu umowy jak i wyszukiwaniu pretekstów do skarg.

Zwyczajne sądy wystarczą w zupełności.

Pomieważ umowy zbiorowe mają tendencję do stałego podnoszenia cen i warunków, a ma się do czynienia nie z robotnikami, którym można łatwo dojść do porozumienia, a z rzekomymi ich przedstawicielami, mającymi interes w wywoływaniu nieporozumień i fermentu, przeto obecnie szczególnie uciążliwie odbijają się te umowy, których deficytowo rolnictwo znieść nie może.

Sam statut, głoszący o umowach zbiorowych w rolnictwie przewiduje, że tylko te umowy indywidualne, których warunki są korzystniejsze dla robotników rolnych od warunków umowy zbiorowej mają moc prawną, zaś inne są nieważne choć dobrowolnie przez strony zawarte.

Dzięki temu, rolnicy postawieni w położeniu bez wyjścia, mając groźbę rewindykacji ustawowej gdyby ulegli zapewnieniem robotników, że godzą się na mniej dla nich korzystne warunki, nie będą wystawiać żadnych pretensyj, zmuszeni są do ograniczenia ilości fernali albo do zupełnego zrezygnowania z ich pracy.

Ze rolnictwo nie upada, a już upadł i nie jest w stanie kryzysu, ale katastrofy, — o tem wie dziś każdy. Ze konieczność zmusi do zniesienia zabójczych dla rolnictwa jak i robotników obecnie działających ustaw, to zdaniem naszym, jest niemiunikione, tak, jak redukcję wszelkiego rodzaju mają miejsce dziś wszędzie.

Życie silniejsze jest od koncepcji biurkowych i biurowych. Niestety, zawsze inercja staje na przeszkodzie w załatwianiu nagłych spraw natchmiastowo.

Najprzód musi dojść do krachu a wntczas dopiero myślą o naprawie. Wprawdzie, Francuzi mówią: „lepiej późno niż nigdy”, ale Rosjanie twierdzą: „ślimak jedzie — kiedy przyjedzie?”.

Stanisław Wańkowicz.

SKAZANIE TERRORYSTÓW PIEKARSKICH

WARSZAWA. PAT. — W dniu 12 bm. w Warszawskim Sądzie Okręgowym zapadł wyrok w sprawie grupy terrorystów piekarskich, oskarżonych o udział w zabójstwie Abrahama Najermana, działacza koniurencyjnego związku piekarskiego. Główny oskarżony Luksemburg skazany został na 10 lat więzienia, a dwaj inni oskarżeni Brykman i Wincenty Krasny na 4 lata więzienia.

STRASZLIWY HURAGAN W AMERYCE ŚRODKOWEJ

CAMAGUEY PAT. — Liczba zabitych w czasie huraganu na Kubie przekracza 2500 osób.

NOWY YORK PAT. — Wszyscy angielskie Little Cayman i Caymanbrac odległe o 150 mil od Jamajki, zostały spustoszone przez huragan. Przeszło 600 osób utraciło życie, a setki odniosły rany. Szereg domów, a między innymi wszystkie gmachy państwowe, zostały zburzone.

PRZEDSTAWICIELSTWA:

BRASŁAW — Księgarnia T-wa „Lot”. BIENAKONIE — Bufet Kolejowy. BARANOWICZE — ul. Szepetyckiego — A. Laszuk. DĄBROWICA (Polesie) — Księgarnia K. Malinowskiego. DUKSZTY — Bufet Kolejowy. GLEBOKIE — ul. Zamkowa — W. Włodzimierow. GRODNO — Księgarnia T-wa „Ruch”. HORODZIEJ — Dworzec Kolejowy — K. Smarzyński. IWIEŃCIE — Sklep tytoniowy — S. Zwierzyński. KLECK — Sklep „Jedność”. LIDA — ul. Suwalska 13 — S. Mateski. MOŁODECZNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.

NIESWIEZ — ul. Ratuszowa — Księgarnia Jazwińskiego. NOWOGRODEK — Kiosk St. Michalskiego. N-SWIECIANY — Księgarnia T-wa „Ruch”. OSZMIANA — Księgarnia Spółdz. Naucz. PINSK — Księgarnia Polska — St. Bednarski. POSTAWY — Księgarnia Polskiej Macierzy Szkolnej. STOLPCE — Księgarnia T-wa „Ruch”. SŁONIM — Księgarnia D. Lubowskiego, ul. Mickiewicza 13. ST. SWIECIANY — M. Lewin — Bjuro Gazetowe, ul. 3 Maja 5. WILEJKA POWIATOWA — ul. Mickiewicza 24, F. Juczewska. WARSZAWA — Tow. Księgarń Kol. „Ruch”.

Strajk generalny w Szwajcarii TELEGRAMY

WYSTAWA TROFEOW MYSLIWSKICH

WARSZAWA. PAT. — Pan Prezydent Rzeczypospolitej, w otoczeniu członków domu cywilnego i wojskowego, zwiędził w dniu 12 bm. wystawę trofeów myśliwskich, urządzoną staniem Polskiego Związku Stowarzyszeń Łowców. Należy podkreślić, że w jednej z sal umieszczone zostały trofea myśliwskie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. Pokaz trofeów trwać będzie do dnia 20 bm.

WIELKI POŻAR W ŁODZI

ŁÓDŹ PAT. — Wczoraj późnym wieczorem w szarniparji przy ul. Sienkiewicza wybuchł groźny pożar, który, wobec na gromadzonego łatwopalnego materiału, przybrał groźne rozmiary. Wezwano kilkanaście oddziałów straży ogniowej. Pastwą płomieni padły maszyny, większa ilość surowców oraz uszkodzony został gmach fabryczny. Według prowizorycznych obliczeń, straty wynoszą przeszło 30 tysięcy złotych. W czasie akcji ratunkowej poparzeni zostali dwaj robotnicy, których w stanie ciężkim przewieziono do szpitala.

— 0 —

Sytuacja gospodarcza w Ameryce

NOWY YORK PAT. — Po niezdecydowanej tendencji na tutejszym rynku pieniężnym i akcyjnym, która ujawniła się w pierwszym dniu po wyborach Roosevelta, w ostatnich dniach zaznaczyła się zdecydowana poprawa. Na rynku akcyjnym oraz obligacyjnym ujawniła się tendencja mocna przy nastroju zwyczajnym. Wśród banków wyraźnie wzrastało zaufanie. — Kredyty pod zastaw akcji wzrosły w ostatnich dniach o 22 miliony dolarów, portfele obligacyjne o 4 miliony, z czego obligacji rządowych na 22 miliony.

Sfery finansowe oczekują wzrastania aktywów w drodze nabyciania prywatnych papierów, z chwilą, kiedy rząd zaprzestanie emisji własnych obligacji. — Wobec tego, że znaczna większość demokracja oba Izby gwarantuje solidarną współpracę z nowym prezydentem — oczekują uruchomienia handlu zagranicznego, odzyskania utraconych rynków oraz współpracy z resztą świata. — Sfery finansowe — gospodarze stanowią sko swe opierają na nadziei zerwania w przyszłości z polityką izolacyjną Stanów, zniesienia prohibicji oraz zmiany polityki taryfowej, opartej obecnie na systemie cel prohibicyjnych oraz gospodarczym nacjonalizmie. Na podkreślenie zasługuje dezawuacja przez wyborców autorów obecnej taryfy, a mianowicie sen. Smoota oraz kongresmana Havley'a, którzy przepadli przy wyborach.

GENEWA PAT. — Po krwawych wypadkach, które rozegrały się tu we środę, odbyło się posiedzenie związku syndykatów kantonu geneńskiego, na którym uchwalono ogłoszenie strajku generalnego, poczynając od soboty.

GENEWA PAT. — 24-godzinny strajk, proklamowany przez związki za-

wodowe kantonu geneńskiego, rozpoczął się dziś rano. Strajk nie obejmuje zakładów użyteczności publicznej oraz tramwajów. Wydawanie dzienników oraz wypłacone zostało środkami tymczasowemu. Zmobilizowane oddziały wojska czuwają nad spokojem i bezpieczeństwem publicznym.

Żołnierze przeszli na stronę tłumu

GENEWA PAT. — W sobotę odbył się tu demonstracyjny pogrzeb komunisty Fuereta, zabitego w czasie zajść srodowych. Kondukt, w którym wzięło udział około 2 tysięcy osób, przeszedł przed mieszkaniem zabitego. — Wobec przewidywanych niepokojów, wezwano oddziały wojska, od których odebrano przysięgę. Komendant placu wygłosił do wojska przemówienie, w którym apelował do uczuć patriotycznych. Przemówienie to przerywane było różnymi okrzykami. Żołnierza, który wznosił okrzyki: „Zabójcy, zabójcy!” aresztowano. Grupa żołnierzy 7 bataljonu, skoszaronowych w parku wystawowym, przyłączyła się do tłumu, śpiewając między innymi: „Zabójcy, zabójcy!”.

Wypadki te wywołały ogromne poruszenie w mieście. Manifestanci wstrzymali ruch tramwajowy, niszcząc kilkanaście wozów.

Czy cofnięcie dekretu?

BERLIN. PAT. — Nieoczekiwane zwołanie na dzień 24 bm. sesji sejmiku pruskiego powszechnie łączy z nowymi propozycjami, z jakimi Rzeszy ma wystąpić w sprawie uregulowania stosunków w Prusach. Kanclerz Rzeszy oświadczył miał, według zapewnień prasy, na wczorajszej konferencji z premierami krajów związkowych, że dekret o mianowaniu komisarza rządu w Prusach zostanie cofnięty, skoro tylko utworzony będzie w drodze normalnej nowy gabinet pruski.

W związku z tem przypuszczają, że na

porządku dziennym zwołanego posiedzenia sejmiku pruskiego postawiona będzie sprawa wyboru nowego premiera pruskiego. — Prasa donosi dalej, że w tej mierze miało dojść już nawet do porozumienia między centrum a narodowymi socjalistami, przy czym na stanowisko premiera pruskiego wysuwa się kandydaturę nadburmistrza Lipskiego dr. Goerdelera. Ze źródeł narodowo-socjalistycznych zaprzeczają się jednak temu, jakoby prowadzone już były w tej sprawie jakieś pertraktacje.

Obrady niemiecko-francuskie

BERLIN PAT. — Dwadziesto obradowania tymczasowe o współpracy w przemyśle w dziedzinie konstrukcji elektrycznych, zwłaszcza częściowej elektryfikacji kolei żelaznych w pewnych krajach europejskich. Podkomisja zajmowała się dalej zagadnieniami finansowymi, w szczególności systemem gwarancji państwowych w obu krajach dla dostaw zagranicznych. Postanowiono przekazać zbadanie możliwości współpracy w dziedzinie udzielania tego rodzaju gwarancji, specjalnej komisji, złożonej z 4-ch przedstawicieli niemieckich i francuskich.

Szpiegowska afera włoska

PARYŻ PAT. — Sledztwo w sprawie afery szpiegowskiej na granicy francusko - włoskiej zatacza coraz szersze kręgi. Wykryta została wielka organizacja, ufająca a dzierżąca i uprawiająca szpiegostwo od szeregu lat. Jeden z przewodników organizacji, aresztowany wczoraj, Włoch Belfilo, jest urzędnikiem wielkiego domu eksportowego w Modenie. Potra-

fil on dostać się do różnych sfer towarzyskich i pozostawał w bliższych stosunkach z oficerami pogranicznych garnizonów i fortec. — Wysilki szpiegów kierowane były przede wszystkim ku pracom, dokonywanym w okolicach rzymskiej. — W sprawie zamieszanych jest wiele dziewcząt włoskich.

ROZRUCHY STUDENCKIE W LWOWIE

Demonstracje i pochody. — Pogrom antydawski. — Wystąpienie komunistów. — Stanowca interwencja policji

LWÓW PAT. — W sobotę 12 bm. o godzinie 11 rano grupa młodzieży akademickiej zblizonej do Obozu Wielkiej Polski, w liczbie około tysiąca osób, przybyła do kościoła O.O. Jezouitów, gdzie odprawione zostało nabożeństwo żałobne za duszę św. p. Wacławskiego. — Po nabożeństwie młodzież usiłowała uformować pochód, do czego jednak władze bezpieczeństwa nie dopuściły. — Wobec tego akademicy udali się chodnikami do II Domu Techników, położonego za miastem, gdzie wewnątrz gmachu miało się odbyć odsłonięcie tablicy w związku z rocznicą śmierci Wacławskiego. Ponieważ tablicę tę starostwo grodzkie uprzednio w porozumieniu z prokuraturą skonfiskowało, ze względu na treść napisu, oraz ze względu na brak zezwolenia na jej ustawienie ze strony władz budowlanych, odsłonięciu prowizoryczną tablicę, poczem demonstranci opuścili budynek i ponownie stormowali pochód, udając się w kierunku miasta.

Pochód ten liczący około 400 osób, został przez policję rozproszony. Wówczas demonstranci podzielili się na grupki i przedostali się bozernimi ulicami do środka miasta. Przy ul. Piłsudskiego i Zielonej urządzono demonstracje antydawskie, wybijając szyby w kuku dziesięciu sklepach żydowskich. Władze policyjne interwenjowały energicznie, aresztując na gorącym uczynku 17 akademików, 2-ch akademików, którzy przy wybijaniu szyb okaleczyli się odłamkami szkła, opatrzyli pogotowie ratunkowe.

Przeciwko aresztowanym wdrożone zostało dochodzenie z art. 163 K. K. który przewiduje za udział w zbiegowisku publicznem, dokonywującym uszkodzenia mienia, karę więzienia do lat 5. Władze administracyjne wydały polecenie zdecydowanego tłumienia wszelkich ewentualnych dalszych prób zakłócenia spokoju publicznego.

LWÓW PAT. — Wieczorem około godziny 19-jej akademicy, należący do grupy wczesnej polskiej, opuścili dom akademicki przy ul. Łowickiego i grupami usłupali urządzić dwukrotne demonstracje przy ul. Akademickiej. — Organa policji państwowej po uprzednim wezwaniu do rozejścia się, rozproszyły demonstrantów przy pomocy siłówek i palek gumowych.

Inne luźne grupy studentów przedostaly się na ulicę Piekarską, Łyczakowską i Fredry, — gdzie wybito kilka szyb. Zajścia te oddziały policji państwowej szybko zlikwidowały.

Grupy studentów ponownie około godz. 21 zebrały się pod gmachem teatru Wielkiego w

liczbie około 500 osób. Policja rozproszyła je, jak poprzednie.

Równocześnie między godz. 20. a 21 w okolicach placu Solskich, poczęły się zbierać grupy komunistów, którzy ze swej strony usiłowali sfornować pochód. Próby demonstracji przed teatrem Wielkim policja sfłumiała w zarodku. W trakcie zajść poturbowano 8 studentów. Ogółem zatrzymano wieczorem 19 osób, z tego jednego studenta szkoły technicznej, który został ujęty z dragiem w rękę pod redakcją „Chwili”. W jednym ze sklepów zostały wybite szyby. Korzystając z tej okazji, — męty ulicznicy rzuciły się na rabunek obuwia z wystawy, czemu jednak policja przeszkodziła.

Wielka afera pornograficzna

CIESZYN PAT. — W sprawie wielkiej afery pornograficznej w czeskim Cieszynie, dowiadujemy się następujących szczegółów:

Już od dłuższego czasu wiadomo było, że cała Europa Środkowa zasypana była literaturą erotyczną i pornograficzną i że książki te, przeważnie z Niemiec, były rozsyłane do Danji, Szwecji, Polski, Czechosławacji i Węgier. Policji Czeskiej w Morawskiej Ostrawie udało się w tych dniach przyłapać niejakiemu Schafeldta z Hamburga, który — jak się okazało — był głównym kolporterem za kazanej literatury na terenie czechosłowackim oraz polskim. W czasie przesłuchiwania Schafeldta wyszły na jaw rzeczy zgola nieoczekiwane. Znana i poważana drukarnia Prohaski w czeskim Cieszynie (obecnie przedsiębiorstwo to

należy do akcjonariuszów w Niemczech) nie tylko drukowała literaturę pornograficzną, ale przez wspomnianego komisjonera Schafeldta organizowała sprzedaż tej literatury w Czechosławacji, a głównie w Polsce, Szwecji, Danji itd.

Przeprowadzona w drukarni Prohaski rewizja data sensoryjne wyniki. Zapieczetowano 64 skrzynki, zawierające około miliona gotowych książek pornograficznych oraz 25 tysięcy egzemplarzy niedokończonych książek. Wartość skonfiskowanego materiału sięga kilku milionów koron czeskich. — Władze czeskie prowadzą energiczne śledztwo celem ustalenia autorów tej literatury, dostawców klisz pornograficznych itd.

Drukarni Prohaski grozi oprócz miljonowej kary pieniężnej zamknięcie.

— 0 —

Wszystkie gazety warszawskie udzie...

Kurjer Poranny (315) pisze: Punktualnie o godz. 1 na Plac Unji przy...

Po przyjęciu raportu od d-ey oddziałów...

Gazeta Polska (314) mówi o wzruszającym apelu poległych lotników:

Na lotnisku mokotowskim odbyło się o...

O godzinie 8-jej przybył na lotnisko szef...

„Gdy naród nasz po długich latach cierpi...

„Dziś przy apelu wzięliśmy ich wszystki...

Po przemówieniu plk. Rayskiego kpt. Ro...

Gazeta Warszawska (346) tak opisu je...

Pod napwój do połowy masztu opuszczo...

„Czterysta nazwisk chwala i kierem odkry...

Zginął śmiercią lotnika. Chwiała się w zimnych podmuchach wiatru...

Ogromna lista poległych zamyka jak klamr...

Orkiestra gra marsza żałobnego. „W mogle...

Polegli lotnicy... Tak nam bliŝcy i drodzy...

W tych dniach ukazała się niezwykle cieka...

Co roku Franek odwiedzał Wilno i spędz...

— Co ci powiedziała Matka Boska — pyta...

— Ze będziemy mieli syna. — Ze weźmie pierwszą nagrodę w zawo...

Wroczyŝy do ostatniej, już po Challenge'...

Nie doległo mi nie powiedziała Matka Bo...

Wszyscy, komu droga jest pamięć dwu bo...

Używał się nożyków do golenia „ECLIPSE“

Dr. med. EM. CHOLEM UROLOG

choroby nerek, pęcherza i dróg moczowych

Przyjście od 12 — 2 15 — 7.

UMÓWMY SIĘ...

BĄDZMY OPANOWANI. — KORZYSCI STĄD PŁYNĄCE. — CAMERA OBSCURA. — DZENTELMEN I DJABETYCZKA. — DOTYK I NOGI. — UWAGI O UWAGACH. — KOCHAJMY SIĘ. — UMÓWMY SIĘ...

Chociaż łatwiej odrzuca zacząć się awantu...

Dlaczego? Z różnych względów. Przewiesz...

Ale jednak coś się przecie dzieje w ciem...

Sprawy szare zacierają natychmiast ży...

Ale jednak coś się przecie dzieje w ciem...

„Iagle... latarka. Prosto w oczy. Jak chł...

„Co to? Co to? Nie nie rozumiem? Dlaczego ona płacze? Akurat bohaterka wzięła westch...

Życie codzienne — przynosi nam usta...

„Jednakże — widocznie to jest i poza o...

Zagladnijmy do „Ognisk” organizacyj...

Ktoś powie, że są to rzeczy nieuchwytn...

Przez owocną pracę Młodzieży Stowarz...

To — są walory istotne, niezawodne. Dziedzina pracy SMP. — obejmuj...

Z poróbr innych — wymienić należy tak...

Młodzież Stowarzyszona — i w tej dziedzi...

W roku 1932, SMP. stanęły do pracy w...

A — wszak ta młodzież, wcześniej lub p...

Obowiązek ten — spoczywa na starszym p...

Z radością należy stwierdzić, że praca...

„Cóż tedy dziwnego, że młodzież nie po...

By — natomiast uchronić młodzież od z...

Organizacja SMP. posiada te wszystkie w...

Na podstawie pracy w SMP. służy to, co...

Równoległe to, prowadzone jest wycho...

Są to Patronaty, w skład których wcho...

Czy i jakie są wyniki pracy wychowawc...

Najwięcej o tem mogliby dać świadec...

twa matki i ojcowie tych córek i synów...

„Jednakże — widocznie to jest i poza o...

Zagladnijmy do „Ognisk” organizacyj...

Ktoś powie, że są to rzeczy nieuchwytn...

Przez owocną pracę Młodzieży Stowarz...

To — są walory istotne, niezawodne. Dziedzina pracy SMP. — obejmuj...

Z poróbr innych — wymienić należy tak...

Młodzież Stowarzyszona — i w tej dziedzi...

W roku 1932, SMP. stanęły do pracy w...

A — wszak ta młodzież, wcześniej lub p...

Obowiązek ten — spoczywa na starszym p...

Z radością należy stwierdzić, że praca...

„Cóż tedy dziwnego, że młodzież nie po...

By — natomiast uchronić młodzież od z...

Organizacja SMP. posiada te wszystkie w...

Na podstawie pracy w SMP. służy to, co...

Równoległe to, prowadzone jest wycho...

Są to Patronaty, w skład których wcho...

Czy i jakie są wyniki pracy wychowawc...

Najwięcej o tem mogliby dać świadec...

Kasy P. K. O. Mickiewicza 7

otwarte są: dla wpłat i wypłat oszczędnościowych oraz dla wpłat na konta czekowe od godz. 8 do 13 i od 17 do 19

dla wypłat czekowych: od godz. 8-jej do 13-jej.

dzień Stowarzyszona — w liczbie znaczn...

Przez owocną pracę Młodzieży Stowarz...

To — są walory istotne, niezawodne. Dziedzina pracy SMP. — obejmuj...

Z poróbr innych — wymienić należy tak...

Młodzież Stowarzyszona — i w tej dziedzi...

W roku 1932, SMP. stanęły do pracy w...

A — wszak ta młodzież, wcześniej lub p...

Obowiązek ten — spoczywa na starszym p...

Z radością należy stwierdzić, że praca...

„Cóż tedy dziwnego, że młodzież nie po...

By — natomiast uchronić młodzież od z...

Organizacja SMP. posiada te wszystkie w...

Na podstawie pracy w SMP. służy to, co...

Równoległe to, prowadzone jest wycho...

Są to Patronaty, w skład których wcho...

Czy i jakie są wyniki pracy wychowawc...

Najwięcej o tem mogliby dać świadec...

Przed Zjazdem Warszawskim

Sprawozdanie z Rady Wileńskiego Tow. Organizacji i Kółek Rolniczych

Wczoraj, w lokalu Towarzystwa Mielk...

„Zgodnie z wytycznymi, dwa punkty skupa...

„Cóż tedy dziwnego, że młodzież nie po...

By — natomiast uchronić młodzież od z...

Organizacja SMP. posiada te wszystkie w...

Na podstawie pracy w SMP. służy to, co...

Równoległe to, prowadzone jest wycho...

Są to Patronaty, w skład których wcho...

Czy i jakie są wyniki pracy wychowawc...

Najwięcej o tem mogliby dać świadec...

darskich. Ich czynny udział w pracy za...

„Zgodnie z wytycznymi, dwa punkty skupa...

„Cóż tedy dziwnego, że młodzież nie po...

By — natomiast uchronić młodzież od z...

Organizacja SMP. posiada te wszystkie w...

Na podstawie pracy w SMP. służy to, co...

Równoległe to, prowadzone jest wycho...

Są to Patronaty, w skład których wcho...

Czy i jakie są wyniki pracy wychowawc...

Najwięcej o tem mogliby dać świadec...

wypacza sens akcji Towarzystwa i stano...

„Zgodnie z wytycznymi, dwa punkty skupa...

„Cóż tedy dziwnego, że młodzież nie po...

By — natomiast uchronić młodzież od z...

Organizacja SMP. posiada te wszystkie w...

Na podstawie pracy w SMP. służy to, co...

Równoległe to, prowadzone jest wycho...

Są to Patronaty, w skład których wcho...

Czy i jakie są wyniki pracy wychowawc...

Najwięcej o tem mogliby dać świadec...

Drobiazgi...

Prasa polska pominięła naogół w swych...

W niektórych lokalach Berlina nie było...

„Zgodnie z wytycznymi, dwa punkty skupa...

„Cóż tedy dziwnego, że młodzież nie po...

By — natomiast uchronić młodzież od z...

Organizacja SMP. posiada te wszystkie w...

Na podstawie pracy w SMP. służy to, co...

Równoległe to, prowadzone jest wycho...

Są to Patronaty, w skład których wcho...

Czy i jakie są wyniki pracy wychowawc...

Najwięcej o tem mogliby dać świadec...

W tych dniach zakończył się XII-ty...

„Zgodnie z wytycznymi, dwa punkty skupa...

„Cóż tedy dziwnego, że młodzież nie po...

By — natomiast uchronić młodzież od z...

Organizacja SMP. posiada te wszystkie w...

Na podstawie pracy w SMP. służy to, co...

Równoległe to, prowadzone jest wycho...

Są to Patronaty, w skład których wcho...

Czy i jakie są wyniki pracy wychowawc...

Najwięcej o tem mogliby dać świadec...

W dniu wczorajszym i dzisiejszym War...

„Zgodnie z wytycznymi, dwa punkty skupa...

„Cóż tedy dziwnego, że młodzież nie po...

By — natomiast uchronić młodzież od z...

Organizacja SMP. posiada te wszystkie w...

Na podstawie pracy w SMP. służy to, co...

Równoległe to, prowadzone jest wycho...

Są to Patronaty, w skład których wcho...

Czy i jakie są wyniki pracy wychowawc...

Najwięcej o tem mogliby dać świadec...

W dniu wczorajszym i dzisiejszym War...

„Zgodnie z wytycznymi, dwa punkty skupa...

„Cóż tedy dziwnego, że młodzież nie po...

By — natomiast uchronić młodzież od z...

Organizacja SMP. posiada te wszystkie w...

Na podstawie pracy w SMP. służy to, co...

Równoległe to, prowadzone jest wycho...

Są to Patronaty, w skład których wcho...

Czy i jakie są wyniki pracy wychowawc...

Najwięcej o tem mogliby dać świadec...

W dniu wczorajszym i dzisiejszym War...

„Zgodnie z wytycznymi, dwa punkty skupa...

„Cóż tedy dziwnego, że młodzież nie po...

By — natomiast uchronić młodzież od z...

Organizacja SMP. posiada te wszystkie w...

Na podstawie pracy w SMP. służy to, co...

Równoległe to, prowadzone jest wycho...

Ustwa ZMARSZCZKI, sapo... KREM ABARID PERFECTION. Sprzedają parwoszczędna perfumery i sklepy apteczne.

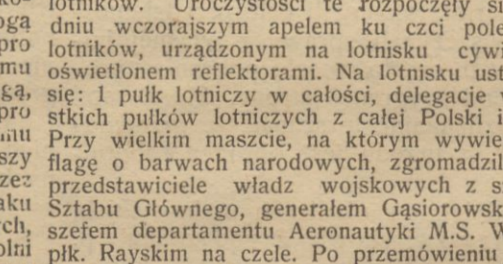
Święto lotnika

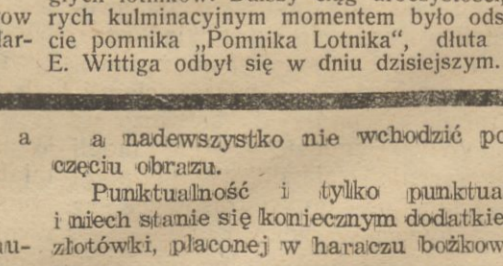
W dniu wczorajszym i dzisiejszym War...

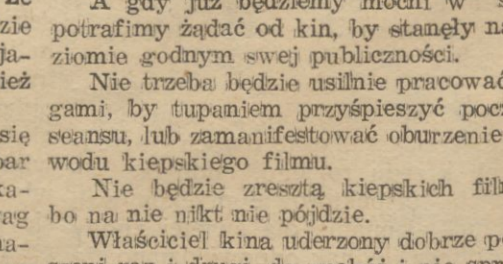
W dniu wczorajszym i dzisiejszym War...

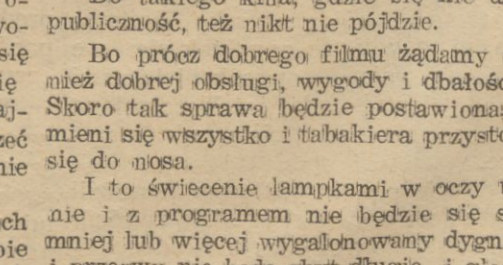
W dniu wczorajszym i dzisiejszym War...

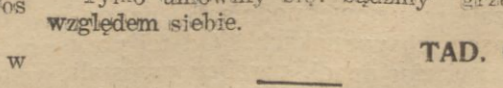
W dniu wczorajszym i dzisiejszym War...

W dniu wczorajszym i dzisiejszym War...

W dniu wczorajszym i dzisiejszym War...

W dniu wczorajszym i dzisiejszym War...

TAD. C.

KRONIKA

NIEDZIELA
Dnia 13
Świąteczna
Jutr
Serafina

Wschód słońca g. 6.21
Zachód słońca g. 15.24

CIŚNIENIE ŚREDNIE: 779.
TEMPERATURA ŚREDNIA: +3.
TEMPERATURA NAJWYŻSZA: +5.
TEMPERATURA NAJNIŻSZA: +2.
OPAD: 3 mm.
WIATR: północno - wschodni.
TENDENCJA: wzrost.
UWAGI: przelotne opady.

PROGNOZA POGODY P.M.-a
na dzień dzisiejszy:
Przeważnie pochmurno i mglisto z możliwością drobnych opadów (deszcz ze śniegiem) i noceńnych przymrozków w ciągu dnia temperatura do 4 stopni. Slabe wiatry północno-wschodnie i wschodnie.

ŻALOBNA
— W pierwszą rocznicę śmierci s.p. Felicji Leszczyńskiej odbędzie się Nabożeństwo żałobne za spokój duszy w poniedziałek 14-go b.m. w kościele św. Trójcy o godz. 8 rano, o czym zawiadamia Rodzina

MIEJSKA
— AMNESTJA MELDUNKOWA. — Ostatnia amnestja objęła również wykroczenia przeciwko przepisom meldunkowym. Wobec tego wykroczenia ewidencyjne, popełnione przed październikiem zostaną anulowane.

— Słupy reklamowe na przystankach. — Jeszcze raz spryt należy, kto winien spowodować, aby słupy reklamowe tkwiące na przystankach autobusowych doprowadzono wreszcie do porządku.

— Każdego może naciągnąć przekaźnik, że zamieniono je na śmietniki i przez to samo nie mogą być nadal tolerowane.

— Podatek lokalowy. — Wpływy z podatku lokalowego są niewspółmiernie niskie w stosunku do wystających nakładów. Sytuacja gospodarcza bezwzględnie wpływa na ten stan, lecz ponadto za stosowany system wpłat kwartalnych dla większości płatników jest zbyt uciążliwy i z tego powodu powstają zażalenia.

— Nowe kioski gazetowe. — Kilka nowych kiosków gazetowych będzie ustawionych na rogach ulic. Jeden z takich kiosków zamontowano już wczoraj przy zbiegu ulicy Mickiewicza i placu Katedralnego.

— Nowa jeźdźnia na Wileńskiej. — W poniedziałek ma się rozpocząć układanie kostki betonowej ul. Wileńskiej. Roboty potrwać cały tydzień.

— Ustawianie pionów. — Budowa pionów elektrycznych systemem gospodarczym okazała się zbyt kosztowna. Wobec tego magistrat zamierza oddać te roboty przedsiębiorcy, rozpisując przytem przetarg. Rozstrzygnięcie z ZTE (Zjednoczone Towarzystwo Elektryczne) z kórem zerwano — jak wiadomo — umowę byłym tematem obrad najbliższego posiedzenia magistratu.

SZKOJNA
— Dzień oświaty pozaszkolnej. — W dniu 10-tych listopada Kola Polskiej Macierzy Szkolnej organizują zbiórkę uliczną na cele oświatowe.

AKADEMICZNA
— Zarządy Akademickich Sodalicji. — Zarząd Akad. Kola PMS komunikuje, że następny wykład na kursach pracy społeczno-oświatowej odbędzie się w lokalu PMS (ul. Wileńska 23 m. 9) w poniedziałek dnia 14 listopada r. o godz. 20.

AKADEMICZNA
— Zarządy Akademickich Sodalicji. — Zarząd Akademicki Kola Walki z Alkoholem prowadzi propagandę trzeźwości, zmierzając do uświadomienia wśród najkarszych warstw ludności, całego ogromu zła, powodowanego w życiu rodzinnym i społecznym wskutek nadużywania alkoholu. Zarząd Kola zwraca się do wszystkich słuchaczy (i) UBS, z gorącym apelem o zapisywanie się na członków Kola. Składka jest jednorazowa i wynosi 50 gr. Zapisy przyjmuje kol. P. Kaszówna w lokalu Kola Medyków (Wielka 24) w środy od 19,30 do 20,30.

ZEBRANIA I ODCZYTY
— Kolo Pań LOPP. — Pod protektorem wojewody Buczynskiego odbędzie się zebra nie organizacyjna kolo pań LOPP-u w dniu 13 listopada r. o godz. 12 m. 30 w Wielkiej Sali Konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego — (p. Marji Magdaleny 28) z następującym porządkiem dziennym:
1) Zagajenie; 2) Wybór prezydium; 3) — sprawy organizacyjne Komitetu Kola Pań; referat delegatki z Kola Pań z Warszawy; p. m. Starczewskiej; 3) wolne wnioski.

— Odczyt na rzecz 10-go Tygodnia Akademi. — Dnia 13 w niedzielę o godz. 5 po poł. w Auli Kolumbowej Uniwersytetu odbędzie się odczyt prof. dra Maksymiliana Rogoskiego, dyrektora kliniki psychiatrycznej USB i Polskiego Instytutu Badań Mózgu pt. „Mózg a życie psychiczne”. Całkowity dochód przeznaczony na cele 10 Tygodnia Akademika. Wstęp 1 zł. — akademickie 50 gr.

— 13-ty odczyt z cyklu „Święci Pańscy” pt. „Św. Tomasz z Akwinu” — ks. prof. dr Walentego Urmanowicza — odbędzie się dnia 15 listopada w wtorek o godzinie 7 wczesnym w Domu Sodalityjnym (ul. Królewska 9 II p.). Wstęp dla członków i zaproszonych gości. Zaproszenia można otrzymać od członków sodalicy marjańskich.

— Konferencja okręgowa spółdzielni spozycowych. — Dnia 13 b.m. odbędzie się okręgowa konferencja jesienno-spółdzielni spozycowych, która rozpocznie się o godz. 1 rano w lokalu Związku S. S. „Spółemnie” w Wilnie, zaułek Rossa 3. W powyższej konferencji ze względu na aktualne zagadnienia, posiadające ścisły związek z sytuacją gospodarczą spółdzielni, a które są tematem konferencji — wezmą udział delegaci, spółdzielni z powiatu brasławskiego, dzisieńskiego, postawskiego, molołdeczanieckiego, święciańskiego, wileńskiego - trockiego, przed stawiciele spółdzielni wojskowych, instytucji społecznych oraz władz.

— Zarząd Oddziału Wileńskiego Związku Techników Rzeczypospolitej. — Polskiej ogłasza, iż w dniu 13 listopada r. o godz. 16 w lokalu przy ul. Witoldowej 55b — 5 odbędzie się nadbieranym kluczem lub wtychem.

CO GRAJĄ W KINACH?
CASINO — Quick.
PAN — Tommy Boy.
HELLOS — Bezbożne dziewczę.
HOLLYWOOD — Romanse cygańskie.
STYLOWY — Dama w szkarłacie.
SWIATOWY — X-27.
LUX — Sterowiec L. A. 3.

WYPADKI I KRADZIEŻE
— Okradziony sklep. — Galisz Szłoma za mieszkał przy ulicy W. Pohulance nr 9 zameldował, że w nocy z dnia 10 na 11 b.m. z jego sklepu materiałów piśmianych dokonano kradzieży 10 tużinów kart do gry wartości sz. 500. Sprawcy kradzieży dostali się do sklepu po uprzednim otwarciu kluczem drzwi do przynajmniej jednego z drzwi.

Linja graniczna z Łotwą

WILNO. W związku z pertraktacjami z rządem łotewskim w sprawie wytyczenia granicy polsko-łotewskiej wybrano już specjalną komisję graniczną, która prowadzić będzie dalsze narady z czynnikami łotewskimi. Wczoraj na granicy

O wymianie więźniów z Sowiecami i Kownem

WILNO. Prowadzone są obecnie pertraktacje z rządem sowieckim w sprawie kolejnej wymiany więźniów politycznych. Pertraktacje te są na dobrej drodze i niewykluczone jest, że jeszcze w r.b. nastąpi podpisanie ośmiesięciennej umowy.

Wymianie uległoby około 70 więźniów z obu stron. Pertraktacje Międzynarodowego Czerwonego Krzyża z rządem litewskim w sprawie wymiany więźniów politycznych między Polską a Litwą nie posuwają się naprzód, mimo stałego nacisku ze strony Czerwonego Krzyża i związków Opieki nad więźniami politycznymi w Litwie. Rząd litewski nie chce manowice

wydać kilku wybitnych działaczy — więźniów Polaków.

Niedawno, jak pisaliśmy bawił w Kownie specjalny delegat Międzynarodowego Czerwonego Krzyża, który odbył szereg konferencji z czynnikami rządowymi w sprawie wymiany. Rząd polski również czynił zabiegi w kierunku dojścia do porozumienia z Litwą w tej sprawie i był nawet skłonny na pewne ustępstwa, mimo to starania te nie odniosły skutku.

Należy przypuszczać, iż wymiana więźniów między Polską a Litwą nie dojdzie do skutku przynajmniej w b.r. Litwa ma w drugiej połowie b.m. ostatecznie odpowiedzieć, czy zgadza się na wymianę.

JUŻ CZAS NABYĆ LOS 1-ej KLASY

w największej i najszybszej w WILNIE kolekturze „LICHTLOS”
WIELKA 44, tel. 4-25 Ad. MICKIEWICZA 10, tel. 13 58.

Z SĄDÓW Dwaj Mojżesze

Mojżesz Kojchman miał własne mieszkanie przy ulicy Subocz 84, prócz tego odnajmował pokój od Mojżesza Wasiliskiego przy ul. Subocz 4.

— POCO (tobie u mnie pokój, kiedy masz własne mieszkanie? — pytał nieraz Mojżesz Wasiliskiego, zainteresowany rozstrzygnięciem sprawy: — przebiegło to nie do końca przyjemnie. — Co ty wiesz? — odpowiadał Mojżesz, uśmiechając się tajemniczo: — może mi potrzeba garsonjera? A może mi się opłaca?

Wtorek kiedy Mojżeszowi ze składu przy ul. Subocz 4 zginęło galanterji za 800 zł, nie zwierzysł się przyjacielowi, uśmiechnął się tylko domyślnie a złośliwie i rzekł: — Ten łobuz przypuszcza, że jemu się opłaca!

Natychmiast udał się na Subocz 84. Przemocem wtargnął do mieszkania. Towar jest. — To nie garsonjera — powiedział: — to kryminal.

NA FILMOWEJ TAŚMIE „TOMMY BOY” — PAN

Zdjęcia z wysiłkiem były niedołączyłą częścią każdego niemal tygodnika „Foxa” lub „Paramountu”. — Emocjonował się tem kto chciał i umiał.

„Tommy Boy” daje trzykrotnie dziesięćkrotnie większą emocję, gdyż temat wysiłkowy ożywa oryginalną treścią.

Nie jest to film aktorski. Clark Gable i Madge Evans dani są tu jedynie na „wabik”. To wszakże nie przeszkadza, że role swy wykonał pierwszorzędnie, zresztą jak i cała obsada.

Głównym aktorem i punktem centralnym akcji jest pelnokrwisty ogier „Tommy Boy”. Kojciec życia szlachetnego zwierzęcia rozwija się od chwili dramatycznego urodzenia, po przez trudy na torze wysiłkowym. Ludzka podłość wyszukuje instynkt zwierzęcy, jego królewską dumę i głos krzyku, kazały mu walczyć i zwyciężać. Lec i dla „Tommy - B - ya” są dobre serca, które go wydobiją z poniżenia i pozwalają znowu zwyciężać wicno wym pędem.

Można sobie wyobrazić ogromne powodzenie tego filmu w Anglii, gdzie strony tygodnika ilustrowanych są przedawane fotografiami mi faworytów i sław kościelnych. Film bowiem daje mocną emocję obok sporej dozy sentymentu.

Zresztą nie tylko Anglik, nie tylko miłośnik koci zachwycać się będzie tym filmem. — Dla t. zw. przeciętnego widza ma on dużo wartościowych momentów. Ani na chwilkę nie nudzi, przeciwnie — pochłania niezwykłą fabulą, dalekiej od szablonu. Pewne ustępstwo na rzecz tego szablonu jest w pobocznej akcji z tematem, nawrócenie grzesznicy.

Całość jednak daje chlubne świadectwo reżyserowi (Charles Brabin), który z trudnego zadania wywiązał się znakomicie. Zdjęcia i montaż w najlepszym gatunku. Środowisko i dowódcom koci oraz jasne i ciemne strony sportu kocińskiego są uchwycone z wielką trafnością.

Dźwięk dobry. Tylko napisy polskie są fatalne stylistycznie i logicznie. Nad programem idzie wesoła i utrzymana w istic amerykańskim tempie farsa z tuczęciem doniczek na głowie itp. Spora porcja śmiechu zawsze z tego wynika. — Tad. C.

Różnica

Jaka jest różnica pomiędzy uczciwą a nieuczciwą służącą, przekonały się panie: Guta Rozenblum (Zawalna 16) i Stefania Antoniewicz (Stara 32).

Służąca pani Antoniewicz okradła swą dobrodziejkę stałe, systematycznie, codziennie, dopóki jej nie przyłapano. Służąca natomiast pani Rozenblum nieustraszenie rzuciła się w pogoń za trzema złodziejami, przycem jednego z nich, własnoręcznie przytrzymawszy, oddała w ręce policji. — Skąd odważa tak wielką i poświęcenie się u słabej dziewczyny? Prawdopodobnie każdy postąpiłby tak samo, gdyby mu złodziej porwał kuferek z rzeczami, stanowiącym jedynym majątkiem.

Dr. Krzemianki
Choroby wewnętrzne spec. żółtą i jelit przyjmując od 12 — 2 i 4 — 6 Kwiatowa 7, tel. 14-25.

z BUCZYŃSKICH
BRONISŁAWA BUŁHAKOWA
po długich i ciężkich cierpieniach zmarła w Suchmie (Rosja) w wieku lat 54. Nabożeństwo żałobne za duszę zmarłej odbędzie się dnia 14 b.m. o godz. 9 rano w kościele O.O. Bonifratrów. Zawiadamiają o powyższym krewnych, przyjaciół i znajomych SIOSTRA, SZWAGIER, SIOSTRZENICE I SIOSTRZENCY.

Wybory do gminy żydowskiej
W roku bieżącym kończy się kadencja żydowskiej gminy w Wilnie. Ze względu na organizacyjnych nowe wybory odbędą się na początku 1933 r.

baranowicka

— DZIEŃ 11 LISTOPADA. — Rano orkiestry wojskowe odegrały pobożkę. — Nabożeństwa odbyły się we wszystkich świątyniach, nabożeństwo główne w kościele parafjalnym o godz. 10 odprawił ks. Dąbrowski, wygłaszając jednocześnie polemiczne kazanie. Dla wojska została odprawiła Msza polowa.

— ECHO Z „OBCHODU MONTUSZ-KOWSKIEGO.
Jak światło rozprasza ciemności, Tak pieśń rozjaśnia duszę! — Jestem jedną z tych, którzy brali czynny udział w obchodzie 60-lecia zgonu St. Montuszkowskiego. Nie mogąc przemilczeć wrażenia, jakie pozostało niezatartem w duszy po tych kilku godzinach, spędzonych na deskach sceny, w obłoku liczącej setki publiczności. Wrażenie było przemiłe, określił się da krótko: był serdeczny kontakt między tymi, którzy starali się podnieść uroczystość chwili, dając z siebie te talenty jakie posiadali, a tymi, którzy przy szli słuchać. I nie wiem — czy tych kilka słów rzucanych z miłym uśmiechem przez prelegentkę p. dr.ową Telizynę, przewodniczącą ZPOK, na końcu przedmowy, czy czar pieśni, która wraz z duchem naszych mistrzów żyje, sprawił, że sala Domu Ludowego zgłężyła kilkuset ludzi przed chwilą sobie obojętnych, w jakis braterski zespół, patrzył na scenę i amatorów tam występujących z najserdeczniejszą życzliwością. Doskonale odczuł to biorący czynny udział w wieczorku amatorzy i trudno przedmówić fakt, że społeczeństwo słonińskie, tak licznie zgromadzone okazało, iż umie się wnieść poza obręb trosk codziennych i poddać się hipnozie piękna i sztuki, co jest zasługą nie amatorów — lecz mistrzów tonu i słowa, których utwory w miarę sił swych wykonywał ciż amatorzy.

ZPOK, zainicjując ten wieczór, dając program cztery razy: dwa razy dla wojska, raz dla młodzieży szkolnej i raz dla szerszej publiczności — mając na uwadze cele kulturalno - oświatowe, oraz pragnąc tchnąć w społeczeństwo tutejsze własną chęć, dawno ukrytą, chęć stworzenia chóru mieszanego. „Pieśń wiecznie żyje!” wola nasz mistrz A. Mickiewicz, niechże ożywi ona nasze miasto, niech brami z jego kracina na kramiec, niech ukwieci nam szare życie swą melodią, niech pozwoli nam zapomnieć o troskach codziennych! Gorąco proszę Związek POK, by nie przetrwała się ta nie serdeczna między nami a publicznością słonińska, byśmy zjednoczeni umiłowaniem pieśni polskiej i idealów, opiewanych w tychże pieśniach, szli w przyszłość jasną z tym pogodnym uśmiechem, jaki widniał w oczach Waszych na wieczorku Montuszkowskim.

Pamiętajmy o tem, że: Płomień — rozrytzie malowane dzieje, Skarby — mierzwił spustoszą złośliwie: Pieśń ujdzie cało!

Niechże te słowa będą zachętą do licznego udziału naszego społeczeństwa w chórze, który pod umiejętnym kierownictwem umili nam napewno niejedną chwilę moment naszego borykania się z losem! A. F.

PROŚBA MIESZKANCÓW ULICY REDUTOWEJ. Mieszkańcy ul. Redutowej oraz ci, którzy często przechodzą ul. Redutową na odcinku między ul. Szeroką a Nowo-Wileńską, zwracają się z gorącą prośbą do p. burmistrza i Magistratu miasta Stołpeck, aby umożliwili im korzystanie z tej ulicy i w porze obecnej. Trzeba wiedzieć, że część wspomnianej ulicy nadaje się do użytku tylko podczas pory zimowej, lub upalnego lata, a pozatem o jakimś ruchu pieszym mowy być nie może. A przecie kosztyownych inwestycji tu nie potrzeba, wystarczy wysypać choćby narazie wąski chodnik zwykłym żużlem, którego podostatkami posiada miejscowa stacja kolejowa. Parę prób uczynionych z tym materiałem na ulicy Szerokiej, Nowo-Wileńskiej, Kolejowej i innych dało wyniki doskonałe. Raz jeszcze apelujemy do szanownych ojców naszego grodu o parę furmanek tego samego, a tak taniego materiału, który umożliwił przebrnięcie topieli na tym odcinku ulicy.

PAN PREZES ZA DUŻO WYPIL. Nie tak dawno temu, główną ulicą w Stołpc niek maszerował prezes miejscowego kolo Zawodowego Związku Kolejarzy R. P. — Snać czuł, że wokół niego niema nikogo, gdyż dla pewności szedł krokiem szerokim, zajmując cały chodnik. Nogi p. prezesa były sztywne, tułów wyprostowany i gdyby nie głowa, która, pochylając się raz w prawo, raz w lewo, przez co zmieniała kierunek to wtył to naprzód, byłoby wszystko w porządku. To miłe kołysanie i błogie marzenie p. prezesa, może o przeszłości, a może o przyszłości „czerwonego świata” — trwałyby dość długo, gdyby nie granatowy przedmiot, któremu dyktatorski wygląd prawdopodobnie nie podobał się, bo zaprowadził prezesa R. do komisariatu. Naturalnie p. prezes był bardzo obrażony, zrobił awanturę i uspokoił się nie chciał. Wołał pomocy, ratunku i krzyczał jak tylko umiał. Kiedy wszelka intencja w celu uspokojenia rozgniewanego p. prezesa nie pomogła, władze bezpieczeństwa zmuszone były nałożyć mu na ręce kajdanki i ułożyć go na łóżku. A to przecież wcale do zaszczytu nie należy. Tak, p. prezesie, o ile czolowy męzowie stołpeckiego kolo ZZK, z pod znaku OKW, znajdują się w stanie jawnego opilstwa, to coż na to powie szara brać zetkniętów.

Chodzi tu o prezesa Związku Zawodowego Kolejarzy OKW. Rusieckiego.

Dr. A. WEŻYK POWRÓCIŁ
ul. Sądowa 5 w Baranowiczach
Choroby wewnętrzne, skórne, płciowe
Przyjmuje: w g. 7.30 — 8.30 r. 3-5 pp. 7-9 w.

Stolpecka

Stolpecka

Stolpecka

Stolpecka

Stolpecka

Stolpecka

Stolpecka

Stolpecka

Stolpecka

Stolpecka

Stolpecka

Radjo wileńskie

NIEDZIELA 13 LISTOPADA

10.00 Transmisja nabożeństwa z Krakowa; 11.58 Czas; 12.10 Komunikat meteorologiczny; 12.15 Poranek symfoniczny z Filharmonii Warszawskiej; 14.05 „Jakie środki ratunku posiadają rolnicy w ustawach finansowo - rolnych” — odczyt wygłosi Z. Rusinek; 14.20 Muzyka; 14.40 „Praca młodzieży w uniwersytecie ludowym” — odczyt wygłosi Antoni Świątkiewicz; 15.00 Audycja dla wszystkich: — Piosenki w wykonaniu chóru młodzieży wileńskiej w Mickunach; Kierownik Andrzej Stankiewicz, nauczyciel szkoły powszechnej w Mickunach; Łączko, łączko — J. Kazuro; 2) Dokąd jedziesz jasny? — F. Konopacka; Jeszcze jeden mazur — Szopskiego; 4) Noc majowa — M. Kotarbińskiego; 5) Kolysanka — Fr. Szuberta; 6) Sosna — St. Kazuro; 7) Czego kalino — J. Galla. 11.15 Idźmy ku ościwie! — odczyt wygłosi Kazimierz Petaszewski; 11.25 Muzyka (płyty); 16.35 Czy to nasza wina — pogadankę wygłosi elrzy Zapasnik; 16.50 Muzyka (płyty); 16.50 Audycja dla młodzieży; 16.25 Muzyka; 16.45 Wiadomości przyjemne i pozytywne; 17.00 Koncert; 17.55 Program na poniedziałek 18.00 Muzyka lekka; 18.30 Ochrona pracy i „bię” — pogadanka z cyklu: „Kobieta na głos Rozmaitości”; 19.25 Audycja wesela: Humor rosyjski — Bezbronna istota — nowela Antoniego Czechowa, w radjofonizacji Mirona Lewinsona 2) Czworono — nowela Arkadiusza Awercazeni w radjofonizacji Tadeusza Byrskiego. — Tadeusz Szeligowski; 20.30 Koncert; 20.55 — Wiadomości sportowe z prowincji; 21.05 Koncert; 22.00 Muzyka taneczna; 22.55 Komunikat meteorologiczny; 23.00 Muzyka taneczna.

grodzieńska

NABOŻENSTWO W WIELKIEJ SYNAGODZIE. — Z okazji Święta Narodowego, staniem Gminy Wyznawców Żydowskiej odprawiono uroczyste nabożeństwo, na które przybyły delegacje wojska i przedstawiciele władzy administracyjnej. Na nabożeństwo przybył również poseł mec. Terlikowski. Nabożeństwo odprawił rabin Rubinson, który też wygłosił kazanie o okolicznościach.

Dłuższe przemówienie wygłosił p. mec. Lobman. Na początku przemówienia swego p. mec. poświęcił kilka słów poległym za ojczyznę. W dalszej części swego przemówienia, omawiając przebieg dziejowy odzyskania niepodległości, omówił rolę, którą odegrał Komendant przy uzyskaniu tej niepodległości, jakoteż przy odbudowie kraju i uzdrowieniu wewnętrznych stosunków, które na początku odzyskania niepodległości przesiąknięte były partyjniactwem. Wreszcie wyzywa wszystkich do krzewienia braterstwa wśród całej ludności naszej Ojczyzny.

TYDZIEŃ BIAŁEGO KRZYŻA. — We czwartek w salach oficerskiego Kasyna Garnizonowego odbyła się staraniem PBK. zabawa, która zgromadziła elitę grodzieńskiego społeczeństwa.

W wesółym i nader miłym nastroju bawiono się do samego rana. Zadaniem organizacji Tygodnia PBK. jest przysposobienie funduszów na szereg celów oświaty wśród żołnierzy.

SKAZANIE 3-CH BANDYTÓW. — Jak w swoim czasie podawaliśmy, Sąd Okręgowy w Grodnie na sesji wyjazdowej w Wolkowsku rozpoznawał w trybie dorocznym sprawę z oskarżeniem Jakóba Dulczewskiego, Juliana Kapitana i Juliana Korwiejczuka, o dokonanie w dniu 28-go września br. napadu rabunkowego na osadnika osady Libempol pow. wolkowskie go, Wiktora Sewastjanowicza, który został przez wymienionych zabity.

Na rozprawie sądowej wina została oskarżonym udowodniona i Sąd skazał ich na karę śmierci.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej nie ująskawił skazanych i wyrok został w dniu 9 bm. wykonany.

JUŻ WPŁYNEŁO KILKASET ODWOŁAŃ. — Jak się dowiadujemy, do Zarządu Gminy Żydowskiej wpłynęło już kilkaset odwołań na wymierzone składowi na rzecz Gminy Żydowskiej.

POŻAR. — W dniu 10 bm. w wsi Stefaniszka Wielkich gm. Mosty, w zabudowaniach Amy Pieciewicz z nieustalonej dotychczas przyczyny wybuchł pożar, który zniszczył spichlerz ze zbożem na ogólną sumę około 1000 złotych.

Racjonalnie Ulokowana Gotówka

w dobre kryzysu to wkład w KOMUNALNEJ KASIE OSZCZĘDNOŚCI POWIATU GRODZIENSKIEGO

Wysokie oprocentowanie — całkowite bezpieczeństwo — wypłaty na każde żądanie.

Węgiel i koks GÓRNOŚLAŃSKI

Zjednocz. Kop. Górnośl. „PROGRESS” kopalnie: Eugenie, Hr. Lanra, Debiński, Matylda, Andrzeja, Radzińskich, Mysłowice, Ferdynand i Florentyna.

Wagonowo i od jednej tonny w szczególności zamkniętych i zaplombowanych wozach dostarcza

M. DEULL WILNO.

EGZYSTUJE OD 1890 r. Biuro: ul. J. Giełłowskiego 3 Tel. 811 Składy: Kijowska 8 Tel. 999.

SKLEP OBUWIA WŁ. CZAPLIŃSKI

Dominikańska 8, filia Wielka 13. Poleca obuwie własnej pracowni w wielkim wyborze damskie, męskie i dziecięce. Na sezon zimowy kalosze, śniegowce, wielki wybór pantofli rannych oraz obuwie specjalne do śniegowców po cenach bardzo niskich.

Skład Forteplianów, Pianin, Fisharmonij K. Dąbrowska

(F-ma istnieje od r. 1874) Wilno, Niemiecka 3, m. 11

LIKWIDACJA LOMBARDU Biskupia 4.

OSTATNIE DNI WYPRZEDAŻY

FABRYKA MEBLI W. WILEŃKIN I S-ka

Spółka z ogr. odp. Wilno, ul. Tatarska 20, dom własny, istnieje od 1843. Jadalnie, sypialnie, salony, gabineły, łóżka nielowane i angielskie, kredensy, stoły, szafy, biurka, krzesła dębowe i t.p. Ceny znacznie niższe.

SZ. KUN N

Dyplomowanego Krojczego w Paryżu obecnie ZAWALNA 24 M. I. i 1 piętro.

KURSY ELEKTROTECHNICZNE I MIERNICZO-DROGOWE

prowadzi Towarzystwo Kursów Technicznych. Adres: Wilno Holendernia 12 — gmach Szkoły Technicznej. Przy powyższych kursach będzie również uruchomiony II kurs mierniczy dla słuchaczy, którzy ukończyli w poprzednich latach kurs I.

OBWIESZCZENIE

Komornik Sądu Grodziekiego w Wilnie rewiru 8-go z siedzibą w Wilnie przy ulicy Połockiej Nr. 4 m. 12, zgodnie z art. 1030 U.P.C. podaje się do wiadomości publicznej, że w dn. 16 listopada 1932 r. o godz. 10 rano w Wilnie przy ulicy Trakt Batorego Nr 20 odbędzie się sprzedaż z licytacji należącego do Mane Porodimskiego majątku ruchomego, składającego się z dwóch domów mieszkalnych, drewnianych i jednego murowanego oraz składu wybudowanego z desek, przeznaczonych na rozbiórkę oszacowanego na sumę zł. 8,900.— Komornik A. RUBOM.

OGŁOSZENIE

Komornik Sądu Grodziekiego w Wilnie rewiru 8-go z siedzibą w Wilnie przy ulicy Połockiej Nr. 4 m. 12, zgodnie z art. 1030 U.P.C. podaje do wiadomości publicznej, że w dniu 14 listopada 1932 r. o godz. 10 rano w Wilnie przy ulicy Kwaznelnej Nr. 19 odbędzie się sprzedaż z licytacji należącego do Szymona vel Symchy i Luby Klauznerów majątku ruchomego, składającego się ze sprzętów domowych, ubrania i naczyń kuchennych oszacowanego na sumę zł. 9,65. Komornik A. RUBOM.

NAJOPORCZYWSZE BOLE GŁOWY USUWA KOWALSKINA

GABINET Racjonalnej kosmetyki leczniczej Wilno, Mickiewicza 31 m. 4. URODĘ

Lekarze DOKTOR Zeldowicz Choroby skórne, leczone, chor. skórne, weneryczne, chor. skórne, weneryczne, choroby skórne, weneryczne, choroby skórne, weneryczne.

Sensacja — „JO — JO” bezpłatnie Dyrkacja kina „Pan” dziś wyda osobom, nabywającym bilety na 1 i 2 miejsca popularną sportową zabawkę „JO — JO” GRATIS

LILJANA HARVEY w najnowszym przeboju p. t. „QUICK”

Bezbożne dziewczę Gigantyczne, tryumfalne, genialne w swej prawdziwej arcydzieło króla reżyserów CECILLA DE MILLE

ROMANSE CYGAŃSKIE Dział Najpotężniejszego arcydzieła muzyczne wszystkich czasów

MARLENA DIETRICH we wspaniałym dramacie reż. Józefa Sternberga p. t. „X — 27” (Kobieta szpieg)

Miłość w pustyni Dama w szkarłacie

Oświećm — Praga — Auto 12.000 Samochodów Praga — Picoło zostało w ostatnich czasach wyprodukowanych i sprzedanych. Liczba ta jest najlepszym dowodem wysokiego gatunku i niezawodności tych wozów.

POCZO KRZYCZĄCE REKLAMY? H. MINKOWSKI, Niemiecka 35 tel. 18-17 p. K. O. 80928. Centrum, Warszawa, Nalewki 40.

KINA P. T. K. TEL. 214 Początek seansów: 13.15, 20.15 i 22.15

ARENA NAMIĘTNOŚCI W rolach gł. znakomita gwiazda Lilana Haid i słynny piosenkarz Oskar Marlon

KINO „POLLO” Dominik 25.

Dziesięciu z Pawiaka Bohaterska epopeja z Działalności Narodowej 1906 r.

KINO „PALACE” Orzeszk. 13.

„DAMA POD MASKĄ” W rolach głównych: Dita Parlo, Arlette Marchal, Włodzimierz Gajdarow i Henryk George

KINO DŹWIĘKOWE „ŚWIATOWID” GRODNO, Brygidzka 2.

SKLEP RADJOWY „LINNIK” Grodno, ul. Dominikańska 1 tel. 186

Parcelacja maj. Landwarów Działki letniskowo-ogrodniczo-budowlane nad jeziorom, rozmaitej wielkości.

Wstęp od 75 gr. CZŁOWIEK KTOREGO ZABIŁEM Lionel Barrymore, Philips Holmes i Nancy Carol

SKLEP RADJOWY „LINNIK” Grodno, ul. Dominikańska 1 tel. 186

Parcelacja maj. Landwarów Działki letniskowo-ogrodniczo-budowlane nad jeziorom, rozmaitej wielkości.